

jako preprosto, ali večkrat neblagoglasno. Enako je svetoval Slovincem V. Bežek, čemur se upira z menoj vred tudi dr. Tominšek. Vendar pa ne morem v vsem pritrditi dr. Tominšku, ker bi bila stvar preveč zamotana. Popolnoma se strinjam, naj bi se 1. ogibali dosledno končnice *-iški* (stran 29); 2. skoro brez izjeme naj bi rabili *-ičen*: praktičen, logičen, analitičen itd. To nam zaradi preprostosti kaže dosledno rabiti tudi tam, kjer je podstava drugačna, torej tudi pri zgledih (ki jih našteva dr. Tominšek pod točko 3 b in c ter 4 a in b, str. 29, 30): teoretičen, estetičen, demokratičen itd., dalje formalističen, anarhističen, realističen, utilitarističen, humanističen itd., dalje sistematičen, psihopatičen, metodičen itd. Drugi Slovani imajo tukaj, kakor že omenjeno, jako preprosto navado; zato tudi nam za take malenkosti ne kaže pravil drobiti v toliko kosov, kakor sem storil to jaz pred 6 leti in je še bolj zamotal stvar zdaj dr. Tominšek. 3. Končnico *-ski* naj bi rabili le za samostalnike na *-ija* (kakor dr. Tominšek pod 3 a): torej kemijski, geometrijski, historijski. Tu sem naj bi spadali zlasti pridevniki na *-cija*, od katerih delajo Rusi in Bolgari ter Srbi na eni strani pa Čehi s Slovenci na drugi strani grozne pridevniške spake: od revolucija je pri Rusih pridevnik: revolucijonnyj (t. j. nem. *revolution + nyj* (!)), pri Čehih pa *revoluční*, kar so pograbili tudi že naši časniki, zlasti „Slovenec“, *revoluční* (!). Tukaj moramo dopustiti izjemo ter pisati *revolucijski*. To pod točko 3. omenjeno ravnanje

bi naj bila pa tudi edina izjemica od preprostega pravila, ki naj se za tuje pridevnike glasi: v slov. se pritika tujim besedam končnica *-ičen*, le pri samostalniki na *-ija* se pritika *-ski*. (Konec prih.)

Dr. Ant. Breznik.

Ivan Grafenauer: **Iz Kastelčeve zapuščine.** Rokopisi Prešernovi, Kastelčevi in drugi. Pomnoženi in popravljani ponatis iz „Časa“. Letnik IV. Stran 124. — Ta knjiga je nov prispevek k prešernologiji. Trubar in Prešeren sta najbolj obdelana slovenska pisatelja in vedno se še pojavljajo o njiju novi spisi. Predmet gotovo ne bo še kmalu izčrpan in tekom časa se bo iztaknilo še kaj novega. Pred desetletji so nam očitali, da obstoji slovensko slovstvo večinoma samo iz molitvenikov in abecednikov. Zdaj imamo pa tudi že tako strogo specialne monografije, kakor je ta gori navedena. Novega nam sicer ne prinaša veliko in ne bo v nobeni točki znatno pomnožila našega znanja o Prešernu in njegovem krogu in ne bo v ničemer izpremenila uspehov dosedanjih preiskavanj, vendar je zanimiva, ker nam vrže nekaj žarkov v kovačnico Čebeličarjev. Služila bo seveda samo jezikoslovcu in slovstvenemu zgodovinarju v najstrožjem pomenu besede, torej osebam, ki bi se v slučaju potrebe itak mogle posluževati rokopisa samega. Pomen te razprave je predvsem idealen in obstoji v tem, da pomnožuje naše tako revno specialno znanstveno slovstvo.

Dr. L. L.

Glasba.

Novi Akordi. IX. letnik, 6. številka. — Vsebina šeste številke našega odličnega in edinega splošnoglasbenega zbornika je zelo raznovrstna in vseskozi zanimiva. Svojo porcijo dobé: pianist, organist, solist in zborov pevec, oziroma zborova pevka.

Premrlova štiriglasna fuga za klavir temelji na kontrapunktično-harmonični podlagi; to se pravi: glasovi se gibljejo od začetka do konca popolnoma samostojno, neodvisno drug od drugega, a hkrati tudi tako, da tvorijo vsi skupaj najlepše blagoglasje. Tema je prijazna, zato je tudi cela skladba ljubeznivega značaja. Igra ni težka. Ocvirkov mešani zbor „Le pevaj!“ se sliši skoro kakor kaka narodna pesem. Kratka in preprosta skladbica, pa lepo dehteča, ki bo sigurno učinkovala. Krekova Predsmrtnica II. (samospjev s klavirjem) je jako umetna in globoko zamišljena skladba. Kantilena in spremljava se bosta zdeli temu ali onemu nekoliko težki, kar sta vsaj deloma v resnici; vendar je treba priznati, da Krek kljub svoji visokomoderni pisavi nikakor ne pretirava. In tako je prav. Mirkov četverospjev „Na trgu“ se na prvi pogled v partituro vidi precej navaden, ker kakih posebnih melodičnih ali harmoničnih novosti zares ne podaja; da je pa vseskozi fino in elegantno zložen in da bo skrbno naštudiran in z občutkom pevan napravil najugodnejši vtis, o tem ni dvoma. Adamičev moški zbor „Pesem o beli hišici“ je kakor njegovi zbori sploh skladba gladkega toka in

povsem umerjene oblike. Vendar ne morem tega zbora v primeri z mnogimi drugimi večjimi in markantnejšimi Adamičevimi zbori drugače imenovati kakor malenkost, vsakdanjost. Šantlov „Ribnik“ za en glas in klavir je nekaj deloma tako preprostega, deloma tako izredno lepega in klasičnovzornega, da smo takih pojavov v naših sicer kolikortoliko razkošnih „Novih Akordih“ lahko veseli, na take sotrudnike pa po pravici ponosni. Kot posebno pogojeno in dražestno stvarico iz te skladbe omenjam imitacijo glavnega motiva med pevskim glasom in klavirjem. Vso čast dela „Novim Akordom“ istotako Duganova „Communio“ v Gis-molu za orglje, ki se pričinja kanonično, potem pa nadaljuje v prostih imitacijah in je od prvega do zadnjega takta pisana zelo snažno in cerkvenodostojno. Z Lajovičevim mešanim zborom „Z daljnega je morja“ se končava šesta številka. Oj ta zbor! Marsikdo je gotovo rekel, ko je ugledal oziroma prvič poizkušal zaigrati na klavirju: „Ali Lajovic nori ali kaj?“ In vendar stvar ni tako huda, kot izgleda. Jaz sem si zbor natančneje ogledal in moram priznati, da tudi ta Lajovičeva skladba ni prazno vpitje, temveč s silno močjo občutena, od dna srca prihajajoča glasba. Pevovodjem in zborom, ki se je bodo lotili, bo delala nekaj časa brezdvomno velike težave, zlasti začetek (septakord II. stopinje), ki je naravnost drzen in skrajno neprikladen za intonacijo. Težavna partija se vleče tudi od 7. do 10. takta. Sicer se pa cela skladba